

Budapest XXI. Kerületi Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és
Képességfejlesztő Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

NEVELÉSI PROGRAM

2024.

TARTALOM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ALAPELVEI	4
2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLKITŰZÉSEI	4
2.1 Általános megközelítés	4
2.2 Az oktatáshoz kapcsolódó alapértékeink	7
2.3 Az intézmény céljai	8
2.4 Az intézmény szervezeti, működési céljai	8
3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI	9
3.1 A pedagógusok intézményi feladatainak meghatározása	10
3.2 Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai	11
3.3 Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	13
4. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI	13
4.1 Tantárgyak, óraszámok, tantervi háló	15
4.2 A nevelés oktatás egyéb keretei, egyéb foglalkozások	16
4.3 Az egésznapos iskola	16
4.4 Felvétel, átvétel, az értékelés szabályai	16
4.5 A tanulók jutalmazásának elvei	18
4.6 A tanuló magatartása és szorgalma értékelésének formája	20
5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	22
5.1 Az értékközvetítő és képességfejlesztő program	22
5.2 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	23
6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	24
6.1 Főbb célkitűzések	24
6.2 Feladatok	24
6.3 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt feladatok	26
7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG	27
7.1 Tehetséggondozás	27
7.2 Beilleszkedési, magatartási nehézségek, tanulási nehézségek	28

7.3 Gyermekek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	28
7.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása	29
8. AZ ISKOLÁBA TÖRTÉNŐ FELVÉTEL SZABÁLYOZÁSA	32
8.1 Különleges helyzet a felvételi döntésnél	32
8.2 A magasabb évfolyamba lépés feltételei, az értékelés szabályai	32
8.3 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	32
9. A TANULÁSSZERVEZÉSEL KAPCSOLATOS ÜGYEK	33
9.1 A tankönyvválasztás elvei	33
9.2. A tanulók részvételi joga	33
9.3 A tantárgyválasztás szabályai	34
9.4 A szülő, tanuló, és az intézmény kapcsolattartása	34
9.5 A tanulók fizikai állapotának mérése	35
6. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	35
11. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA	36
11.1 Egészségfejlesztő iskola	36
11.2 Az egészségnevelés és egészségfejlesztés területei	36
11.3 Mindennapos iskolai testnevelés megvalósítása	37
11.4 Diáksport	38
11.5 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	38
12. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI	40
12.1 A köznevelési stratégiai célok figyelembevétele	40
12.2 A környezeti nevelés színterei iskolánkban	41
12.3 Együttműködés a környezetvédelemben	41
12.4 Az iskola környezeti nevelési szemlélete	42
12.5 Tanulásszervezési és tartalmi keretek	43
12.6 Környezeti nevelési módszerek	44
13. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI	45
13.1 A szóbeli beszámoltatások rendje	45
13.2 Az írásbeli beszámoltatások rendje	46
13.3 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli feladatok	47

14. HELYI TANTERV	48
14.1 Az iskola pedagógiai programjának óraszámai	49
14.2 Csoportbontásban tanított tantárgyak	50
14.3 Óraszámok	51
14.4 Helyi tantervek	51
15. ZÁRADÉKOK	53

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ALAPELVEI

Meggyőződésünk szerint mindenki tehetséges valamely területen, ezért minden gyermek számára sokfajta tevékenységet, tanulásfejlődési és személyiségfejlődési lehetőséget kell biztosítani. Célunk, hogy kialakuljanak a gyermekekben azok a viselkedésformák, amelyekkel az élet minden területén találkozhatnak, s amelyek segítenek eligazodni az élet különböző problémáiban.

1. Jelenlét: a gyermek nem az életre készül, hanem él.
2. Esélyegyenlőség.
2. A tanulók boldog, kiegyensúlyozott életet élhessenek az iskolában.
3. Személyközpontú iskola.
4. Minden gyerek más.
5. Gyermekeket tanítunk, nem tantárgyakat
6. Beavatás.
7. Humanizálás.
8. Differenciált és egyénhez igazított fejlesztés.
9. A kultúra teljességével való szembesítés.
10. Inkluzív nevelés.

2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLKITŰZÉSEI

2.1 ÁLTALÁNOS MEGKÖZELÍTÉS

Sok jel utal arra, hogy az előttünk levő időszakban olyan átfogó paradigma-váltás zajlik le az iskolai oktatásban, amelynek jelentősége és hordereje ahhoz fogható, amit a tömegoktatás kialakulása jelentett a XIX. században. Ha egyetlen szóban kellene összefoglalni a változás lényegét, akkor talán az egyéniesítés (perszonalizálás) szó a legalkalmasabb erre. Vagyis a tanításnak az intézményesített oktatás világában alkalmazkodnia kell az egyes tanulók sajátos igényeihez. Az egyéniesített oktatás elsősorban azt jelenti, hogy kivétel nélkül minden egyes tanuló tanulása fontossá válik. Az elmúlt évtizedben tanulásról, tudásról alkotott, a „kognitív forradalom” által fenekestül felforgatott tudásunknak egyik kulcsfogalma lett a kompetencia. A kompetenciafejlesztés nem különbözik attól, amit mi képességfejlesztésnek nevezünk.

A képességek, kompetenciák fejlesztése, azaz a tanítás, éppen az emberi tanulás egyedisége és komplexitása miatt, a létező emberi tevékenységek egyik legbonyolultabbja, amely

különlegesen összetett, jelentős hányadában valószínűleg velünk született, de nagymértékben fejleszthető képességek meglétét igényli.

Iskolánk 1992 óta értékközpontú iskolaként definiálta magát, ezért számunkra a fentebb leírt paradigmaváltás már hosszú ideje ismert, a kompetenciák (képességfejlesztés), a kommunikáció fontossága pedig evidencia. A pedagógusi hivatásunkat kell komolyan venni, és a pedagógiai programban leírtakat kell alkalmaznunk. Természetesen tudjuk, hogy ezt a legnehezebb „végrehajtani”.

Mire kell tehát nagyobb hangsúlyt helyezni?

- 1) A hogyan-tudás kerül előtérbe.
- 2) A tantervi tartalom nem pusztán az elsajátítás tárgya.
- 3) Rugalmasnak, ösztönzőnek kell lennie annak érdekében, hogy a képességfejlesztést szolgálja.
- 4) Nem a tantervi tartalom elhagyásáról van szó, hanem egyfelől átstrukturálásáról, másfelől a képességek és ismeretek egyensúlyáról.
- 5) Minden kompetencia csak másokkal összefüggésben fejlődik.
- 6) Fontos pedagógiai célnak tekintjük a játékoság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Szükségesnek tartjuk ennek a játékoságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.
- 7) Tantervünk pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk – az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát.
- 8) A diagnosztikai méréseket elengedhetetlennek tartjuk az egyéni fejlesztés útján. A mérések rendszeressé tételéhez azzal is biztosítani kívánjuk a technikai feltételeket, hogy rögzítjük: a mérések napján tanulóinknak felmentést adunk – a testnevelés és a szabadon választott órák kivételével – a többi tanórán való kötelező részvétel alól.
- 9) Intézményünk fontosnak tarja, hogy fokozza a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres felzárkóztatását. Ennek érdekében a tanórák kompetenciafejlesztő szakaszaiban, a méréseknek (egyéni fejlesztési tervek készítése alapján) megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében valósítjuk meg a felzárkóztatást.
- 10) Az iskola vállalja a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek, tanulók integrált nevelését, oktatását.

Az iskola az értékközvetítő és képességfejlesztő alternatív pedagógiai programnak és a kerettantervnek megfelelően alakította át saját helyi programját, de a szellemiségét Zsolnai József munkájának tovább szeretnénk vinni és szeretnénk, ha a jövőben mindezt a szakértők is megerősítenék.

Az iskola azonosul az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia és program értékválasztásával. Az értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia célja, hogy a kultúra teljes rendszerére építve számos olyan szükségletkielégítő tevékenység szerveződjön és működjön, mely leköti a tanulókat, komfortélményt biztosít számukra, fokozza teljesítményüket, kitágítja érdeklődésüket. Mindez kapcsolódik a tanulók nagyfokú motiváltságával, továbbá a gyermeket tiszteletben tartó, szociális kompetenciáját, magatartási kultúráját tapintatosan alakító nevelési kultúrával, mely lehetőséget teremt a családi eredetű szociális hátrányok részbeni enyhítésére éppúgy, mint a tehetségek felismerésére és fejlesztésére.

A program nevében az érték nemcsak arra utal, hogy tananyaga szinte valamennyi kultúrterület értékeinek átszármaztatására törekszik. Azt is jelenti, hogy a tananyag, a taneszközök, a tanítási és tanulásirányítási eljárások, a gyerekekkel kapcsolatos bánásmód, az iskolában folyó tanulás, a mindennapi élet és a társas kapcsolatok bizonyos alapértékeinek mentén szerveződnek.

Pedagógiai programunk a *“képességfejlesztés, tevékenykedve tanulás”* paradigma jegyében készült. Számoltunk azzal, hogy az iskolában az egyes gyermekek egyéni tempóban tanulnak, mentális életkoruk különböző, érési periódusaik eltérnek, ezért *a tanulók differenciált fejlesztése* a programban nemcsak kíváncsi, hanem megvalósuló gyakorlat. A tantervben leírt kompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztése magas színvonalú, igényes feladatsorok elvégzése révén valósul meg, amely természetesen mindenkor ismeretsajátítást, problémamegoldást, kritikai hozzáállást, kooperációt és kommunikációt is feltételez.

A tanterv nemcsak a tananyag repetitív elsajátítását kívánja a tanulóktól, hanem képesség- és tehetségfejlesztő szándékának jegyében az alkotást, az alkotások létrehozását preferálja. Az egyéni alkotások létrehozása, valamint a közös alkotásokban való közreműködés révén arra készíteti a tanulókat, hogy cselekvő, védő és teremtő magatartással viszonyuljanak az értékek megőrzéséhez, megóvásához, megvédéséhez, és utasítsák el a természeti és a szellemi környezetrombolást.

2.2 AZ OKTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ALAPÉRTÉKEINK

1. Rend és tisztaság
2. Illemtudó, udvarias viselkedés
3. Munkafegyelem, tanulási fegyelem
4. A magyarság, mint nemzeti örökség
5. A teljesítmény és az emberi nagyság tisztelete
6. Műveltségre, informáltságra törekvés
7. Morál
8. Testi-lelki egészség, derű, vidámság
9. Demokratizmus, beavatottság
10. Az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia a műveltséget képességeként és értéként interpretálja, életszerepekre és munkamegosztásra egyaránt felkészít
11. Szükségletek fejlesztése
12. Az érzelmek nevelése
13. Az érdeklődés fejlesztése
14. A képességek fejlesztése
15. A magatartás befolyásolása
16. Az akarat nevelése
17. A jellem nevelése

18. Az attitűdök befolyásolása
19. Kreatív társadalmi létre, igazságosságra és demokráciára nevelés
20. Az egyéni tudat és tudatosság fejlesztése

2.3 AZ INTÉZMÉNY CÉLJAI

Alapozó iskolai funkciókból adódóan az általános műveltség alapjainak elsajátítása az 1-4., ill. 5-8. évfolyamon.

Ismeretek nyújtása révén a tanulók felkészítése a továbbtanulásra (mind negyedik, mind hatodik, mind nyolcadik évfolyam után), a felvételikre (előkészítők szervezésével), valamint a kulturált életvitelre (tanulmányi kirándulás, színház- és múzeumlátogatás, stb.).

Alapvető készségek biztos kialakítása, a képességek, kulcskompetenciák fejlesztése, a tehetséggondozás, a szociális hátrányok, tanulási nehézségek enyhítése.

A tanulók munkaképességének alakítása, fejlesztése (rend, gondosság, felelősség), az önállóságra, a kulturált viselkedésre és a toleranciára, alkalmazkodásra nevelés.

Célként fogalmazódik meg a testnevelésben és a sportban kiváló intézmény megvalósítása. A kerület sportkonceptiójának részeként iskolánk emelt szintű testnevelés keretében fejleszti a tanulóifjúság testkultúráját, sportolóvá nevelését (heti 5 testnevelésóra és heti 2 sportköri foglalkozás keretében) a kerület sportegyesületeinek szakmai segítségével. Az emeltszintű testnevelés a testnevelés órákkal és a sportági edzésekkel együtt valósul meg felmenő rendszerben a nyolc évfolyamon. Olyan gyerekeket kell nevelnünk, akik egészségesek, edzettek, nagy ellenálló képességgel rendelkeznek, küzdeni és eredményesen teljesíteni képesek mind testben, mind szellemiségben.

2.4 AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI CÉLJAI

Az iskolában folyó legfontosabb tevékenység a gyermek személyiségének, képességeinek sokoldalú kibontakoztatása, saját életének teljesebbé tétele érdekében és a haza hasznára. Ezt nevezzük nevelésnek, melynek színterei a tanítási órák, a szakkörök, a közös étkezések, a séták, a játék, a sport, a kirándulás és egyéb közös tevékenységek. Nincs külön nevelés és oktatás (tanítás), tanulás van elsősorban, s annak irányítása, befolyásolása, azaz nevelés.

A nevelés komplex tevékenység, nem lehet fölparcellázni. Nincsenek benne külön értelmi, érzelmi, erkölcsi stb. nevelésnek nevezhető parcellák. A nevelés elsősorban nem normák és szabályok közvetítése, hanem személyes példamutatás, és jól irányított egyéni és kollektív cselekvések szervezése. E folyamat szervezője a tanár. A tanár megismeri a gyermek személyiségét, tiszteletben tartja azt, ugyanakkor vállalja is annak alakítását. Ezek a pedagógiai elvek a gyakorlatban csak akkor érvényesülnek, ha egy gyermeket minél kevesebb pedagógus minél hosszabb ideig tanít. A gyermekek nevelését egy jól koordinált, több éven keresztül változatlan összetételű kis létszámú nevelői közösségnek kell irányítani.

A pedagógiai munka színvonalának emelése: kiemelten figyelünk az alaptevékenységek hatékony fejlesztésére, rögzítésére, a differenciált oktatás minél magasabb színvonalával a felzárkóztatás és a tehetséggondozás hatékonyabbá tételére.

Kiemelten figyelünk a kulcskompetenciák fejlesztésére. Ezek a következők:

- 1) A tanulás kompetenciái
- 2) 2./A kommunikációs kompetencia:
 - a) anyanyelvi kommunikáció
 - b) idegen nyelvi kommunikáció
- 3) digitális kompetencia
- 4) matematikai gondolkodási kompetencia
- 5) személyes és társas kapcsolati kommunikáció
- 6) kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia
- 7) munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A pedagógiai programnak megfelelő pedagógiai kultúra folyamatos fejlesztése, egységes nevelési és oktatási eljárások, követelményrendszer kialakítása, ill. pontosítása. Ennek érdekében az alábbi feladatokat kell megoldani: továbbképzések szervezése helyben, részvétel más (területi) továbbképzéseken, másoddiplomák szorgalmazása a tantestületen belül. Előadások, konzultációk szervezése, teljesítmény- és nevelési eredményvizsgálatok végzése az átmenetnek számító évfolyamokon.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek, tanulók integrált nevelése, oktatása, ezért ennek a megvalósítása érdekében az alábbi célokkal bővül a program:

- NAT-ban meghatározott idevonatkozó sérülés-specifikus irányelvek
- Inkluzív nevelés alkalmazása (együttműködő tanulás)
- Habilitációs, rehabilitációs célok
- Szakmaközi együttműködés
- Egyéni fejlesztési tervek készítése, dokumentáció
- A fejlesztő foglalkoztatás személyi feltételeinek megteremtése
- A tanulók szükségleteihez igazodó sérülés-specifikus eljárások, terápiák, időkeret, eszközök, speciális eszközök biztosítása
- Elfogadó, befogadó környezet biztosítása
- Toleráns, differenciált, fejlesztő értékelés

A szabadidő helyes eltöltésének biztosítása: versenyek szervezése, diákönkormányzati programok, diáksport szervezése, a tornaterem, kondicionáló terem, sportudvar és könyvtár teljes körű kihasználása.

3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

A kulcskompetenciák fejlesztése során:

- Igényes kommunikáció és érintkezéskultúra érvényesítése
- Játékigény és játékszükséglet kielégítésének biztosítása

- Rekreáció (felfrissülés, pihenés)
- Önművelésre szoktatás
- Alkotási technikák elsajátíttatása és alkotásra készítés mind a tudomány, mind a művészetek terén
- Demokratikus létre és életvezetésre való felkészítés
- Igényes környezetkultúra kialakítása
- Munkakultúrára szoktatás
- Reális önismeretre készítés
- Hon-és népismeret-formálás
- Világ-és Európa-ismeret és élményszerzés
- A „sportiskolások” tanulmányi és sportmunkájának minél eredményesebb összehangolása

3.1 A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAINAK MEGHATÁROZÁSA

A pedagógusok szakmai és az osztályfőnök nevelési tartalmú tevékenységének a pedagógiai programban való szabályozása nem jelent egyet a munkaköri leírással, azonban a munkaköri leírás pedagógiai tevékenységgel kapcsolatos részei összhangban kell, hogy legyenek a pedagógiai program ezen részével.

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus feladatai a nevelés-oktatás folyamatában:

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoporthoz tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja tovább haladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;

- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulóinak számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

3.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA NEVELÉSI TARTALMAI

- céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.
- a tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen

megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínál az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

- az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.
- nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóiban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. Klubszobát célszerű berendezni, ami témától függően átrendezhető: puffokkal, ülőpárnákkal, vitrinekkel, polcokkal, meseszőnyeggel. A falon legyen lehetőség "területeket" kialakítani saját osztály-, faliújságra, akár falfirkára is. Ki lehessen alakítani osztálykuckókat. Legyen a teremben hagyományos és modern audiovizuális eszköz, számítógép. Hangszerek: furulyák, dobok, szintetizátor. Kartonok, színes papírok, ollók, ragasztó, színes ceruzák, zsírkréta, festékek, folyóiratok, könyvek, művészeti alkotások reprodukciói, bábok. Nem szükséges minden órát ebben a megszokott környezetben tartani, lehet színhely: könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

3.2.1 AZ OSZTÁLYFŐNÖK KÖZVETLEN PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGÉNEK JELLEMZŐI

Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.

Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.

A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.

Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).

Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.

Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.

Fejlessze a tanuló szociális érzékenységet, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

3.3 CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az iskola alsó tagozata egésznapos iskolaként működik. Szakmailag a Zsolnai József által kidolgozott értékközvetítő és képességfejlesztő program (ÉKP) szerinti tantárgyfelosztás helyi változatát alkalmazzuk. Az egésznapos iskolaként működő ÉKP-t magáénak valló iskolánkban az alábbi tantárgyakat tanítjuk csoportbontásban, amennyiben az osztálylétszám és az órátömeg lehetővé teszi):

magyar nyelv és irodalom	matematika
furulya tanítása	
technika és tervezés	digitális kultúra
idegen nyelv (angol, német)	
testnevelés	

Testnevelésnél a sport-orientáció csoportok kialakítása (fiú – lány) szakmai szempontok szerint történik. A felmérést a kollégák az első hetekben végzik el, és így alakul ki a csoport összetétele. A csoportba kerülés feltétele a tanári kiválasztás mellett a szülői beleegyezés. Idegen nyelvből pedig a szülők választanak angol, vagy német nyelvet. A többi tantárgynál a létszámokat teljesen egyszerűen, a naplóban elfoglalt helyek alapján alakítja ki az adott tantárgyat tanító kolléga.

4. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI

Az egy osztályban tanítók havonta megbeszélik a konkrét problémákat, személyre szóló feladatokat (osztályértekezlet). A folyamatos kommunikáció, a tanárok együttműködése a leghatékonyabb módszer az érték – és normaközvetítésben.

- Rendszeres személyes egyéni foglalkozás a tanulókkal. Órakeret biztosítása a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak (évfolyamonként heti négy óra).
- Tanulásmódszertan: Osztályfőnöki óra keretében

4.1 TANTÁRGYAK, ÓRASZÁMOK, TANTERVI HÁLÓ

Megjegyzés: A dokumentumban szereplő táblázatok nem mindenhol egységesek, ellentmondást is tartalmaznak. A javítások csak az óraszámok pontosítása miatt történtek.

A 14.3 Óraszámok fejezetnél is ez a táblázat érvényes

Tantárgyak	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Anyanyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika Hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv (angol, német)	0	0	0	2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány	0	0	0	0	2	2		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene (furulya)	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	0
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret					0	1	0	0
Dráma és színház					0	0	1	0
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen:	22	22	22	23	27	27	28	29
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Anyanyelv és irodalom	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	1
Első élő idegen nyelv (angol, német)	1	1	1	1				
Matematika					0,5	0,5	0,5	1
Kötelezően választott: Hon- és népismeret						1		
Kötelezően választott: Dráma és színház							1	
A tanuló óraszám:	24	24	24	25	28	28	30	30

4.2 A NEVELÉS OKTATÁS EGYÉB KERETEI, EGYÉB FOGLALKOZÁSOK

Évfolyam	Tehetségazonosítás	Szakkör	Sportkör	Korrepetálás	Tanulószo
1.	1		Kosárlabda 2 óra Röplabda 2 óra Atlétika 2 óra Birkózás 2 óra	1	
2.	1			1	
3.		1		1	
4.		1		1	
5.		1		1	
6.		1		1	
7.		1		1	10
8.		1		1	10

4.3 AZ EGÉSZNAPOS ISKOLA

Az iskola nyolc évfolyamos általános iskola, és az előző szakmai meghatározás szerint az alsó tagozaton minden évfolyam egésznapos rendszerben tanult. 2012-től iskolánk egésznapos iskolaként működik az 1-4. évfolyamokon. 1-4. osztályos tanulóink számára 16 óráig biztosítjuk az iskolai foglalkozások szervezését, ennek részeként biztosítjuk az ebédelési lehetőséget. A tanulók iskolai felügyeletét reggel 7 órától délután 17 óráig látjuk el.

4.4 FELVÉTEL, ÁTVÉTEL, AZ ÉRTÉKELÉS SZABÁLYAI

A tanulók minősítésének formái, az értékelés célja:

- a tanulók tudásszintjének minősítése,
- visszajelzés a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról.

Ennek alapján:

- a) Az első évfolyamba lépés feltételei: megfelelő életkor, óvodai, ill. nevelési tanácsadói szakvélemény, szülői nyilatkozat. Egyéb feltételt nem szabunk, iskolánkban felvételi vizsgát nem tartunk. Az iskolába felvételt nyer minden beiskolázási körzetünkbe tartozó tanuló. Ezt követik a nem körzetes tanulók, akik közül az iskolában tanuló nem körzetes tanulók testvérei következnek, majd a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. (HH-s tanuló előnyt élvez a jogszabály szerint a sajátos nevelési igényű tanulóval szemben.)

fennmaradó üres helyekre ezután a többi nem körzetes tanulót vesszük fel. Ha többen jelentkeznek a magadott létszámnál, akkor a sorsolásnál is ezt a sorrendet követve alakítjuk ki a tanulói létszámot.

- b) A tanév közben felvételüket kérő tanulóknál természetesen a körzetes gyermekeket automatikusan felvesszük az adott évfolyamra. Ez alól kivétel, ha az adott osztály elérte a maximális létszámot. Akkor el kell utasítanunk a felvételi kérelmet. A nem körzetes tanulóknál, ha van férőhely, akkor az osztályfőnökök bevonásával, egyetértésével döntünk a felvétellel kapcsolatban.

- c) 1. évfolyam – 8. évfolyam:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az értékelésnél elsődlegesen figyelembe veendők: a szóbeli, írásbeli ellenőrzés, felmérés, szintfelmérés, órai aktivitás, versenyeken való szereplés, tanórán kívüli tevékenységek.

Első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második évfolyam év végén és a további évfolyamokon a tanulók értékelése osztályzással történik

1-2. évfolyam félévkor	2-4. évfolyam év vége	5-8. évfolyam
Felzárkóztatásra szorul	Elégtelen	Elégtelen
Megfelelően teljesített	Elégséges	Elégséges
Átlagosan teljesített	Közepes	Közepes
Jól teljesített	Jó	Jó
Kiválóan teljesített	Jeles	Jeles

- d) Kivétel a báb, furulya, néptánc értékelése, ahol az iskola hagyományainak megfelelően rövid szöveges értékelés.

Ez a következő módon történik

Szöveges értékelés:	Jele:	Milyen osztályzatnak felel meg:
Kiválóan teljesített	A	Jeles (5)
Jól teljesített	B	Jó (4)
Megfelelően teljesített	C	Közepes (3)
Egyelőre nem felelt meg	D	Elégtelen (1)

Szintfelmérések:

Évfolyam	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Történelem	Testnevelés
----------	--------	------------	--------------	------------	-------------

1. évfolyam	x	x	-	-	x
4. évfolyam	x	x	-	-	x
6. évfolyam	x	x	x	-	x
8. évfolyam	x	x	x	x	x

A szintfelmérések tematikája:

1. évfolyam végén:

szintfelmérés olvasásból és matematikából.

4. évfolyam végén:

magyarból olvasás, szövegértés, helyesírás, (írásbeli év végi témazáró)
matematikából írásbeli év végi témazáró

6. évfolyam végén:

szintfelmérés magyarból írásbeli (olvasás, szövegértés, helyesírás),
szóbeli (versek, irodalomtörténet, irodalomelmélet),
matematikából írásbeli és szóbeli felmérés,
idegen nyelvből szóbeli és írásbeli felmérés

8. évfolyam félévkor:

idegen nyelvből írásbeli és szóbeli
magyarból írásbeli és szóbeli
matematikából írásbeli és szóbeli

A szintfelmérések területei:

4. évfolyam végén: 1-4. osztály év végi követelményei,
6. évfolyam végén: 1-6. osztály év végi követelményei,
8. évfolyam végén: 1-8. osztály év végi követelményei.

Az iskolai szintfelmérések (év végi témazárók) értékelésének alapja a tantervi alapkövetelmény.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele: a minimum követelményekben rögzített ismeretanyag elsajátítása.

4.5 A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi eredmény, a kiváló versenyeredmények, a közösségért végzett önzetlen tevékenység és a rendkívüli tanulói teljesítmények elismerését jutalmazás formájában biztosítja. A pedagógusok, az osztályfőnök, az igazgató és a nevelőtestület által adható dicséret formáját házirendünk tartalmazza.

A házirendben szabályozott dicséret mellett az alábbi elismerési formákat alkalmazzuk a hosszú időn át végzett eredményes tanulmányi munka, a kiemelkedő közösségi tevékenység és a kiváló versenyeredmények elismerésére:

- osztályelső oklevél, emlékplakett és jutalomkönyv
- kitűnő, illetve jeles tanulói oklevél és jutalomkönyv
- „Jó tanuló – jó sportoló” emlékplakett, kupa és jutalomkönyv
- iskolai versenyeken helyezést elért tanulók jutalmazása oklevéllel vagy jutalomkönyvvel

4.6 A TANULÓ MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁJA

Magatartás

	Az iskolai házirend megtartása	A társas együttélés szabályainak betartása, kulturált viselkedés. /Társaihoz, tanáraihoz, szüleihez, felnőttekhez való viszony. Kulturált étkezési, közlekedési, higiéniai szabályok ismerete, betartása	A tanuló kötelességtudatának fejlettségi szintje	A tanuló magatartására vonatkozó tanári és tanulói észrevételek
Példás	Az iskola házirendjét mindenkor betartja.	A társas együttélés szabályait ismeri és betartja. Kulturáltan és tisztelettudóan viselkedik.	Kötelességtudata fejlett. Figyelmeztetés nélkül dolgozik, végzi feladatait. Ellenőrzést nem igényel.	Magatartására nincs negatív tanári, vagy tanulói észrevétel.
Jó	Az iskola házirendjét mindenkor betartja.	A társas együttélés szabályait ismeri és betartja. Kulturáltan és tisztelettudóan viselkedik.	Kötelességtudata megfelelő, néha figyelmeztetni kell feladataira. Időnként ellenőrizni kell.	Magatartására csak néhány negatív észrevétel van.
Változó	A házirend szabályait néha megszegi.	A társas együttélés szabályainak csak néha nem felel meg. Felnőttekhez, társaihoz való viszonya nem mindig kielégítő.	Kötelességtudata nem elég fejlett, gyakran kell figyelmeztetni feladataira. Folyamatos ellenőrzést igényel.	Szaktanári és osztályfőnöki figyelmeztetője, intője van.
Hanyag	A házirendet rendszeresen megszegi.	A társas együttélés szabályait gyakran nem tartja be. Tiszteletlenül és kulturálatlanul viselkedik. Rendszeretlenül dolgozik, az órákra legtöbbször nem készül.	Kötelességtudata nem alakult ki. Feladatai általában nem végzi el. Folyamatos ellenőrzést igényel.	Igazgatói figyelmeztetője, intője van.

Szorgalom

	A tanuló képességeihez, otthoni körülményeihez mért teljesítménye	A tanuló munkája folyamatosságának, igényességének, önállóságának mértéke /Munkabeosztás, önellenőrzés/	A tanuló iskolai tevékenységéhez szükséges felszerelésekről való gondoskodás	
Példás	A tőle telhető legtöbbet teljesíti.	Minden tantárgy tanulásában a folyamatosság, igényesség, önállóság és a tudásvágy jellemzi. Van határozott érdeklődése, és ebben az irányban több feladatot vállal.	Felszerelését mindig rendben tartja, nem felejtí otthon.	
Jó	Teljesítménye megfelelő.	Minden tantárgy tanulásában a folyamatosság, igényesség, önállóság jellemzi. Érdeklődése megmarad a szigorúan vett iskolai tananyag keretein belül.	A felszereléseket mindig biztosítja.	
Változó	Nem éri el a képességeinek megfelelő szintet	Rendszertelenül dolgozik, kötelezettségeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.	Nem mindig hozza magával a felszereléseket.	
Hanyag	Az iskolai tanulás iránt közömbös	Rendszertelenül dolgozik, az órákra legtöbbször nem készül.	Felszerelései rendszeresen hiányoznak.	

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

5.1 AZ ÉRTÉKKÖZVETÍTŐ ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTŐ PROGRAM

A képességfejlesztő iskola olyan tanulásszervezést tervez, amely a tanuló egyénre koncentrál, annak fejlettségére, tanulási tempójára. Maximálisan törekszik az önállóság és az öntevékenység kialakítására, az ehhez szükséges önálló tanulási és önismereti képességek kiművelésére. E személyiségszférák olyan feladatsorok és hatásrendszerek megoldása, illetve megszervezése révén fejleszthetők, amelyek a játék, a munka, a kommunikáció, az alkotás és az értékelés tanítása révén realizálódnak. A képesség- és tehetségfejlesztő pedagógiában az egyes gyermekekből kiindulva a következő célkitűzés- csoportokat tartjuk fontosnak:

- a gyermek fejlődését elősegítő preventív jellegű célok
- (pl.: egészségvédelem, állóképesség fejlesztése, önállóság stb.)
 - a gyermek képességeinek fejlesztését szolgáló célok
- (pl.: kommunikációs képességek, mozgáskultúra, kreativitásfejlesztés)
 - a gyermeki létmód érvényesülését szolgáló célok
- (pl.: játék - és mozgásszükséglet, önkifejezés stb.)
 - a személyiségfejlődés nemkívánatos vonásait korrigálni hivatott célok
- (pl.: empátia, tolerancia, munkafegyelem kialakítása stb.)

A pedagógusnak, annak érdekében, hogy a fenti célcsoportok egyes teendőit egyénre szólóan megfogalmazhassa, az alábbi teendőket kell előtérbe helyeznie:

- az egyes tanulók egyéni életútjának megismerése
- a személyiségükben rejlő képességek valószínű fejleszthetőségének előzetes meghatározása
- az egyén csoportszerepeinek, illetve a csoportban, az osztályban, mint szervezetben betöltött szociometriai helyzetének figyelemmel kísérése
- a képességfejlesztő iskola tevékenységrendszeréből fakadó célok elemzése az egyéni, ill. az osztály, valamint- csoportszintű realizálhatóság szempontjából
- az állandó célok megértése, elfogadtatása a gyerekekkel, a realizálásukhoz szükséges tanulási módszerek, források föltárása
- a folyamattervek elemzése, időbeni szakaszolása, felbontása az egyes egyének érési-fejlődési, tanulási tempója és teljesítménye szempontjából

Személyiség- és képességfejlesztő pedagógiánkban a tanítást és a nevelést egységes, egymástól nem elkülönítette tevékenységként, kezeljük. A tantárgyi tanulás önmagában nem elégséges, nem vezet teljes sikerhez. ezért szükség van a tantárgyi tanuláson túlmutató tevékenységek (szabadidő, közművelődés, szocializáció) segítségére is. A tananyag elsajátításában az ún. cselekvési és szociális oldalnak van kiemelt szerepe. Ez annak tisztázását jelenti, hogy milyen jellegzetes tanulási és gyakorlási módok révén biztosítható egy-egy tudásanyag, illetve a hozzá szükséges képességek elsajátítása.

A pedagógus által végzendő nevelési- tanulási folyamatok a következőképpen különíthetők el:

1. a tantárgyi tanulás irányítása

2. a szabadidős tevékenységek szervezése, irányítása
3. az iskola által kezdeményezett, de a későbbiekben realizálódó művelődési folyamatok irányítása
4. a tanulási szocializációs - főleg a családi szocializációs - folyamatainak nyomon követése

A tanulók jellegzetes tanulási folyamatai, ill. lehetőségei az alábbiak:

- direkt jellegű tantárgyi tanulás
- a tantárgyakra épülő, ill. tőlük részlegesen vagy teljesen függetlenedő ismeretek (tevékenység megismerő és szokásrendszerek) tanulása
- az „én folyamatok” „én világ” tanulása

A fentiekből kitűnik, hogy az ÉKP a személyiség legkülönbözőbb területeinek fejlesztésével biztosítja gyermekeink harmonikus fejlődését. Ezeket a folyamatokat erősítő programot működtetünk: a tanulásmódszertant, melyet epochálisan az osztályfőnöki órák témaként viszünk az osztályokba. Ezzel kívánjuk segíteni, hogy diákjaink a tanulás-tanítási folyamatban tudatosabban vegyenek részt. Itt lehetőségük nyílik a gyerekeknek egyes tanulási képességeiket megvizsgálni, azokat tréning formában fejleszteni. Ez a tevékenységünk a beavatás és egyénhez igazított fejlesztés alapelveket hivatott erőteljesebben képviselni.

5.2 AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is.

Iskolánk sajátos pedagógiai módszere az egésznapos iskolai oktatás, amelynek vezetése során a tanulók tanítási órái, egyéb foglalkozásai, valamint a tanulók iskolaidőre eső szabadideje az egész tanítási napot kitölti. Ennek érdekében a tanulók órarendjét az egyes osztályok optimális és egyenletes terhelésének szándékával készítjük el.

Minden tanuló számára biztosítjuk a napközis foglalkozásokon vagy a tanulószobai foglalkozásokon való részvétel lehetőségét.

Az iskola sajátos pedagógia módszerei közé tartozik a sportköri foglalkozás, valamint a gyermekeknek az iskolai tanulásra való felkészülését, ráhangolását biztosító személyes kapcsolat.

A projektoktatás fokozatos bevezetését az egyes tantárgyak helyi tanterve tartalmazza, a projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére alapozva történik.

A tanév rendjében meghatározott témaheteket az éve munkatervben meghatározottak szerint tartjuk meg. Ezek során fő szempont a projektoktatással is megvalósítható fejlesztő értékelés, az önértékelés és a kollaboratív, kooperatív munkaformák megvalósítása.

6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

E területen alapvetően azokat a fejlődéslélektani alapelveket kell figyelembe vennünk, melyek a 6-14 éves korosztály különböző fejlődési szakaszaira vonatkoznak a közösségi igények terén. Meg kell teremtenünk a fejlődési folyamat ívét.

A közösségfejlesztés területe szoros kapcsolatban áll a személyiségfejlesztés területével, hiszen a fent említett képességek teszik lehetővé, hogy tanulóink a közösségi élet területén jól boldoguljanak. Átfedések mutatkoznak a gyermekvédelem területével is, mivel a közösségi élet keretein belül mutakozó problémák felhívhatják figyelmünket egyes gyermekek nehézségeire, akár veszélyeztetettségére.

6.1 FŐBB CÉLKITŰZÉSEK

1. Különböző szerepek megélésére alkalmas helyzetek teremtése a nevelési folyamatban.
2. Az emberi kapcsolatok működésének modellezésére alkalmas szituációk megteremtése.
3. A demokratikus közösség működésének modellezése.
4. Közösséghez tartozás örömeinek megélése, megmutatása.
5. Az inkluzív váló tanulás megvalósulásának lépései során a nevelési folyamat egyre több szegmensében és minden résztvevője között érvényesülnie kell az együttműködő tanulás alapelveinek.

6.2 FELADATOK

1. *Alkalmat kell teremtenünk a kis és nagy közösségek keretein belül különböző szerepek megélésére, mint kicsi-nagy, segítő-segített, valamiben kiemelkedő-valamiben kevésbé ügyes, stb. Természetesen mindezt elfogadó légkörben, hiszen gyermekeink személyiségfejlődése és eszköztárak bővítése a cél. Ezzel egymás elfogadását, mások értékeinek tiszteletben tartását, a magunk és a mások iránti türelem gyakorlását igyekszünk megtapasztaltatni.*

Remek terepet biztosítanak erre a különböző nyári táborok (vándortábor, nyelvi tábor, biciklis tábor, számítástechnika tábor, téli sporttábor, stb.), az osztályok év végi kettő-, ill. háromnapos kirándulása. Az a hagyomány, hogy az elsőbe érkező gyerekek beilleszkedését az osztályfőnök előző, immár ötödikes osztályközössége, mint "nagyok", segítik, s a "kicsiket" pártfogásukba veszik.

Tanórákon is jó alkalom kínálkozik erre, hiszen az ÉKP a képességek egyenrangúságát hirdeti, így nincs értékkülönbség a különböző területeken elért sikerek között.

2. Megfigyeléseink szerint iskolánkba kerülő tanulóink egyre kevésbé tudják szükségleteiket eltolni, ez nehezíti az egymásra való odafigyelést, konfliktusok, értékkülönbségek megoldását, az egymás iránti türelmet. E hiányok az együttműködés, mint készség teljes hiányát vagy alacsonyabb szintű működését vonják maguk után. Közösségi nevelésünkben

alapvetőnek tartjuk ezen képességek fejlesztését, mert e hiányosságok döntően befolyásolják tanulóink kapcsolati kultúrájának minőségét, saját boldogulásukat.

Ennek gyakorlása átszővi mindennapjainkat, hiszen a tanítási órákon gondolataik közlése előtt meg kell várniuk, míg rájuk kerül a sor, csak ezután fejthetik ki gondolataikat.

Osztályfőnöki órán és a reggeli körben, vagy éppen problémahelyzetekben is arra kell megtanítanunk őket, hogy figyelmesen hallgassanak meg különböző véleményeket, gondolatokat, olyanokat is, melyekkel nem értenek egyet.

Törekszünk arra, hogy a konfliktusok megoldása valóban elfogadható legyen mindenki számára. Fel kell nőniük ahhoz, hogy amíg a megoldás megszületik, türelemmel tudjanak lenni egymás iránt, elviseljék a konfliktusmegoldás során felmerülő feszültségeket, azzal a bizakodással, hogy a helyzet a megoldás útján halad, aktívan vegyenek részt a folyamatban.

Az ÉKP adta speciális lehetőségeink folytán az együttműködés fejlesztésének nagyszerű színterei a néptánc és furulya órák, ahol a művészet adta ősi szinten élhetik át e képesség alapvető mivoltát. Segítséget nyújt még ebben az énekkar, a bábozás, valamint az a hagyomány, hogy az iskolai farsangon minden osztály egy közösen kitalált, közös energiával begyakorolt színvonalas produkciót mutat be.

3. *Az osztályközösségeken belül és az iskolai közösség szintjén is fontos, hogy tanulóink aktív részesei legyenek életünk alakításának.* Véleményüket elmondhassák, problémáik megoldásához teret kapjanak. Ennek leghatékonyabb eszköze a Diákönkormányzat működtetése, mely erre alkalmat ad. Iskola- és osztálygyűléseken való felszólalás, érdekegyeztetés, döntés, konfliktuskezelés a demokrácia eszközeinek gyakorlására, nézeteik kifejezésére, kommunikációs eszköztárunk csiszolására remek terep és segíti a szükségletek eltolására való képesség fejlődését is.

Az osztályon belüli problémák kezelésekor is legyen igény a helyzet tényleges megoldására való törekvés, a megoldás keresése.

Fontos, hogy a tanuló és a tanár közötti esetleges konfliktusokat ennek szellemében kezeljük. Ezekben a diákönkormányzat vezető tanára és az osztályfőnöki munkaközösség vezetője nyújt segítséget.

Szeretnénk, ha tanulóink megéreznék a közösséghez tartozás biztonságát és örömet. Erre lehetőség adódik közös iskolai ünnepélyeken, amikor közösségünk egy nemzeti vagy iskolai eseményt ünnepel. Különböző tantárgyi- és sportversenyeken, ahol képviselhetik osztályközösségüket, vagy az egész iskola közösségét és megélhetik társaik biztatását, büszkeségét vagy éppen együttérzését az elért eredmény miatt. Fontosak az osztály- vagy iskolai keretben tartott vidám összejövetelek is, mint pl. „osztálybuli”, iskolai farsang, iskolai karácsonyi ünnepély, valamint a több napos tanulmányi osztálykirándulások, hiszen ezek is közösségformáló erővel bírnak.

6.3 A TANULÓI KÖZÖSSÉGEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS KIEMELT FELADATOK

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
- Ennek keretében: létrehozni, működtetni kell a közösségen belüli a kölcsönhatások, a közvélemény irányításának speciális feltételrendszerét: az információs és értékelő fórumokat, szerveket, kereteket, valamint a perspektívákat és hagyományokat. Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
- Ennek keretében: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a gyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
- Ennek keretében: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
- Ennek keretében: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
- Ennek keretében: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG

7.1 TEHETSÉGGONDOZÁS

A tehetséges tanulók kiválasztásához az ÉKP remek lehetőséget kínál a sokféle tevékenységforma biztosításával. (pl.: bábozás, furulyázás, néptánc stb.). A tehetségesek támogatását, képességeik minél szélesebb kibontakozását a hagyományos kereteken kívül, újszerű szervezeti formában kívánjuk fejleszteni.

Az alkotókörök célja, hogy a tanulók kisebb, állandó csoportokban, érdeklődésüknek és életkoruknak megfelelően munkálkodjanak. A tanév során adott témakörben, különböző megközelítéssel tevékenykednek a gyerekek.

A szakkörök munkája továbbra is folytatódik. Felső tagozatban: idegen nyelv, matematika, néptánc. A kisebb gyerekek a néptánc-, báb- és az olvasó körökben "dolgozhatnak".

A sportkörök célja, hogy a testnevelésórákon megszerzett erőt és tudást a különböző sportágak speciális tudásanyagával kiegészítve elindítsa a tanulót a sportolóvá válás nehéz útján.

Sajátos nevelési igényű tanulók szűrése a tehetség szempontjából (a különleges szükségletek kezelése)

Mindezekhez elengedhetetlenül szükséges a pedagógusközösség folyamatos szakmai továbbfejlesztése. Ennek érdekében a tanév során rendszeresen tartunk módszertani börszét. Témáját tekintve – igény szerint – változó. (Pl.: differenciálás a tanítási órákon, új taneszközök, ötletek) Ez egyben elméleti és gyakorlati továbbképzésként szolgál.

A tehetség, a képesség kibontakozását segítő pedagógiai folyamatok koordinálására tehetséggondozó, verseny- és rendezvényszervező csoport (ami nem áll egyébből, mint a munkaközösség-vezetők csoportjából) főbb feladatai:

- az alkotókörök működtetése,
- a szakkörök munkájának összefogása,
- az iskolai versenyek megszervezése,
- az országos tanulmányi versenyek propagálása,
- pályázati kiírások folyamatos nyomon követése,
- az iskolai rendezvények színvonalas, érdelemgazdag megszervezése.

7.2 BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK, TANULÁSI NEHÉZSÉGEK

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézség fennállásának megállapítása érdekében vizsgálat kezdeményezése a szakszolgálatnál, nevelési tanácsadónál (nevelési tanácsadó kérésére a szakértői rehabilitációs bizottság dönt) (az iskolában az osztályfőnök, a szaktanár, a fejlesztő pedagógus javaslatára).

- Statisztikák bizonyítják, hogy az ilyen problémákkal küzdő gyermekek száma évről évre nő. Ezek az esetek a gyermekvédelem területéhez tartoznak elsősorban. Ott említett eszközeinkkel igyekszünk segíteni.
- Természetesen hangsúlyt fektetünk a családdal való szorosabb, együttműködő kapcsolat kialakítására, a gyermekkel való egyéni bánásmód kidolgozására. Az öt tanító pedagógusok igyekeznek együttműködni abban, hogy a gyermek szempontjából legkedvezőbb stratégiákat kövessék. Itt nagyon fontos a tanárok közötti hatékony kommunikáció, megértés és együttműködés, hiszen ezekben a helyzetekben csak ez vezet eredményre.
- Amennyiben úgy érezzük, a probléma megoldásához külső segítséget kell figyelembe vennünk, a Nevelési Tanácsadóhoz, Gyermekjóléti Szolgálathoz, vagy egyéb, e problémakörre specializálódott intézményekhez fordulunk segítségért.
- Előfordul, hogy iskolánk keretei között nem tudjuk biztosítani a gyermek számára azokat az ideális feltételeket, melyek boldogulásához szükségesek (pl. kisebb létszámú osztály). Ilyenkor a család egyetértésével segítünk olyan iskolát keresni számára, ahol a szakmai és tárgyi feltételek adottak a probléma kezeléséhez.

7.3 GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A gyermek- és ifjúságvédelem területén az alapelvekben megfogalmazott személyközpontú szemléletet érezzük magunkénak. Ez magában foglalja a jelenlétvéteget, az "ebihal" szemléletet, annak elfogadását, hogy a folyamatok minden résztvevője különböző tapasztalatokkal, kapcsolati rendszerekkel, szükségletekkel és értékrenddel él és vesz részt életünkben. Szem előtt kell tartanunk, hogy minden gyermek mögött egy család áll, és azt is, hogy az ő nevelésükben résztvevő pedagógusok is individuumok, tapasztalataikkal, szükségleteikkel, értékrendjükkel és kapcsolati rendszerükkel.

7.3.1 CÉLKITŰZÉSEK

1. A "dolog" érdekében a "kapcsolat" előtérbe helyezése
2. Prevenció
3. Problémák feltárása
4. Problémák kezelése

7.3.2 FELADATOK

1. A gyermekvédelmi munka akkor hatékony, ha a cél érdekében együttműködő, egymás szempontjait megértő és figyelembe vevő, szimmetrikus kapcsolatban lévő emberek tesznek az ügy érdekében. Ennek alapfeltétele a hiteles, elfogadó, felnőtt módon, megfelelő eszközökkel kiépített és működtetett emberi kapcsolat a felek között, melynek alapkövei a biztonság, vagyis az elfogadás és a diszkréció.

2. Osztályfőnöki munka keretében működő kapcsolat kiépítése a gyerekekkel, szülőkkel, kollégákkal. Állandó kapcsolattartás, a problémák meghallása. Felső tagozaton önismereti csoport önkéntes jelentkezési lehetőséggel.

Kapcsolattartás a Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti Szolgálattal, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal. Egyéb szakmai kérdésekben segítségkérés specializálódott intézményektől, szervezetektől. A szakirodalom napra kész ismerete.

3. Reggeli nyitókör a tanítás előtt, ahol időt és teret biztosítunk a gyerekek számára, hogy örömeiket, problémáikat megosszák, az osztályfőnökök számára a gyermekek jobb megismerésére. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak a gyerekek személyiségének különböző rétegeit feltáró gyakorlatok, játékok, beszélgetések megvalósítására. A nyitókört a prevenció egyik elemének is tekintjük, hiszen a kapcsolatok ápolása, megerősítése, az egymásra figyelés mindenképpen fontos cél e foglalkozások alkalmával.

Szociometriai vizsgálat a Nevelési Tanácsadó családgondozójának segítségével felső tagozaton. Ennek közös értékelése, szükség esetén projektív teszt a családgondozó segítségével.

4. Probléma érzékelése esetén segítségkérés a fent említett szervezetektől, speciális probléma esetén megfelelő intézmény keresése. Projektív teszt, mint segítség e területen az iskolai családgondozó segítségével.

Családlátogatás, családdal való kapcsolat megerősítése, együttműködés. Gyermek személyiségének megismerése, a család szerkezetének, kapcsolati rendszerének feltérképezése, segítő beszélgetés a család tagjaival egyénenként vagy közösen.

7.4 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSA

7.4.1 AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉRVÉNYESÜLÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Az esélyegyenlőség érvényesülését szolgáló tevékenységünk alapvető célja, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézményi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása – a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása illetve a hátrányos helyzetű (és HHH) gyermekek – hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása.

Mindebben segít az inkluzív tanulás. Az inklúzió és az integráció között a következő az alapvető különbség: az integrációval be kívánják olvasztani az iskola meglévő struktúráiba az egyéneket vagy a gyermekek kis csoportját, míg az inklúzióval újra átgondolják a tanterv megvalósításának szervezeti kereteit és azokat a feltételeket, melyekkel valamennyi tanuló haladását tudják biztosítani. Vagyis az inklúzió révén az iskolát úgy lehet megszervezni, hogy

valamennyi gyermek, ezen belül a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési szükségleteit is maximálisan kielégítsék.

Alkalmazkodnunk kell a gyermekek különböző tanulási stílusához és üteméhez. Biztosítani kell a nevelési lehetőségek egyenlőségét a megfelelő tanterv, az iskolavezetés, valamint a feltételek felhasználása révén. A befogadás (inklúzió) tulajdonképpen attitűdöt jelent, nemcsak azt, hogy adott gyermekek, diákok a többségi intézményekben nyerhetnek felvételt, hanem hogy ennek érdekében mindet meg is tesz a befogadó közeg és a külső környezet.

Az egyik legfontosabb elem az egyéni differenciálás. A pedagógus minden gyermekben speciálisat, rá jellemző egyedi sajátosságokat keresi, és látja meg. Természetesnek veszi, hogy a legtöbb gyermeknek valamikor, valamilyen témában tartósan vagy csak rövidebb ideig tanulási nehézségei támadnak, vagyis a tanulási nehézségeket a tanulási folyamat természetes velejárójaként kezeli, s nem feltétlenül a gyermekben keresi a hátráltató okokat. Az egyéniesített segítséget minden gyermeknek meg kell adni, illetve minden gyermeket képességei szerint kell terhelni.

7.4.2 PREVENCIÓ

A tanulók szűrése, felmérés, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése.

Folyamatos kapcsolattartás a kerület óvodáival, a rászoruló gyermekek problémájának esetleges nyomon követése/ korai felismerése, diagnosztizálása.

Az 1. osztályos tanulók DIFER mérése a tanév I. félévében, szükség esetén vizsgálat kezdeményezése.

Tanév eleji felmérések alkalmával osztály szintű/tantárgyi felzárkóztató programok készítése a tanmenetekben.

Folyamatos együttműködés a Nevelési Tanácsadóval.

Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, speciális szakember) segítségével együttműködve a fejlesztés tervezése és végzése

Intézményünkben integráltan tanulnak a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók.

Iskolánk vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését a következő esetekben:

- olvasási zavar (diszlexia),
- az írás zavara (diszgráfia),
- az aritmetikai készségek zavara (diszkalkulia),
- az iskolai készségek kevert zavara,
- nem meghatározott tanulási zavar,
- a többi tanulóval együtt nevelhető tanulási akadályozottság,

A felsoroltak mellett természetesen szerepet vállal az enyhébb fokú tanulási nehézségek kezelésében. Vállalja a tanulók különleges gondozáshoz kapcsolódó jogai érvényesítését, szükségleteinek kielégítését. Ennek érdekében a tanulók problémáinak feltárásához igénybe veszi a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, a Nevelési Tanácsadó segítségét, a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően megszervezi a tanulók sajátos célú foglalkoztatását. A tanulók nevelésében a többségi pedagógusok mellett a SNI, illetve a tanulási nehézség típusának megfelelő gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus is részt vesz.

7.4.3 FELZÁRKÓZTATÁS

A tanulók felzárkóztatása egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

A tanulási kudarcok csökkentését, a további tanulói életút sikerességét csak az egyéni haladási ütemet lehetővé tevő alternatív oktatásszervezés: a projektoktatás, a kooperatív tanítási, tanulási technikák alkalmazása biztosítja.

Korrepetálás, kompenzáló nevelés, fejlesztés-, terápia-, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása. (A differenciálás az a folyamat, mely során a pedagógus-függetlenül attól, hogy van-e az osztályában sajátos nevelési igényű tanuló, vagy nincs- a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítja)

- Az osztályfőnök, szaktanárok kiemelt, támogató, segítségnyújtó szerepe.
- A tanórai munkában megnő a differenciálás különböző módszereinek szerepe.
- A tanítók, szaktanárok tanmenetüket kiegészítve felzárkóztatási tervet készítenek.
- Valamennyi tantárgyat oktató pedagógusnak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, valamint a szülők bevonása a helyes módszerek elsajátítása, az otthoni foglalkozás érdekében.

Kiemelt célok feladatok	kudarctűrő képesség növelése a tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése a sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása a tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása
A megvalósítás szinterei	minden tanórán rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozáson, felzárkóztató foglalkozásokon
	A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár közreműködését

A fejlesztés alapelvei

igényli, egyéni terv alapján – a kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgy részekből az értékelés és minősítés alól mentesítés lehetőségét.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő-képesség növelése, az önállóságra nevelés.

8. AZ ISKOLÁBA TÖRTÉNŐ FELVÉTEL SZABÁLYOZÁSA

Az iskola körzetében életvitelszerűen élő tanulók felvétele után a már iskolánkba járó tanulók testvérei következnek, majd a többi körzeten kívüli tanuló, az alábbi feltételekkel:

8.1 KÜLÖNLEGES HELYZET A FELVÉTELI DÖNTÉSNÉL

Amennyiben az iskolába többen jelentkeznek, mint a felvehető tanulók létszáma, akkor a következő lépéseket kell követni a felvételi eljárásánál:

- 1/ A körzeteseknél is, a testvéreknél és a körzeten kívülieknél is először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele történik meg, és csak ezután a többieké a még fennmaradó helyekre.
2. Amennyiben az osztály megengedett létszámánál többen jelentkeznek, akkor a sorsolás előtt is az előbb említett szempont alapján kerül megállapításra a felvétel iskolánkba.

8.2 A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI, AZ ÉRTÉKELÉS SZABÁLYAI

A követelmények elérésében mutatkozó hiányosságok megszüntetése céljából élni kell a fogyatékos tanulókat megillető hosszabb időkeretek alkalmazásával, az egyéni haladási ütem és fejlesztés tervezésével, az intenzív megsegítés formáival, terápiás lehetőségekkel a pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs órákon és a tanítás, tanulás egész folyamatában.

A tantárgyrészek értékelése, minősítése alól mentesített tanulók szóveges értékelését és minősítését alkalmazzuk. Az érintett tantárgyak esetében a tovább haladáshoz szükséges minimális követelményeket az egyéni fejlesztési tervekben rögzítjük.

8.3 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Iskolánkban a veszélyeztetett gyermekek aránya 20-30 % körül mozog, ezeknek a gyerekeknek a többsége halmozottan veszélyeztetett, nagy részük szociálisan rossz körülmények között él. Rajtuk kívül is magas azoknak az aránya, akiknek családja anyagi gondokkal küzd.

Anyagi lehetőségeink korlátozottak. Önerőből a Kalamáris Alapítvány keretéből tudunk segíteni kisebb összegekkel azoknak a családoknak, akik az osztálykirándulás költségeit nem tudják vállalni.

Minden tanévben tájékoztatjuk a szülőket az étkezési hozzájárulás igénylésének lehetőségeiről. Szükség esetén felhívjuk a szülők figyelmét a rendkívüli és rendszeres gyermekvédelmi támogatás igényelhetőségére is.

A szülőknek a segélyek intézéséhez minden segítséget megadunk.

A táborok költségeit (pl. nyelvi tábor) igyekszünk pályázatokon szerzett pénzzel elérhetővé tenni. Így azok a tanulók is részt vehetnek, akik a teljes összeget nem tudnák megtéríteni.

9. A TANULÁSSZERVEZÉSEL KAPCSOLATOS ÜGYEK

9.1 A TANKÖNYVVÁLASZTÁS ELVEI

Iskolánkban a tankönyvek kiválasztásának elsődleges szempontja a kerettanterveknek és az iskola helyi tantervének való megfelelés. A megrendelt tankönyvek kiválasztásakor figyelmet fordítunk az értékközvetítő és képességfejlesztő programnak (ÉKP) való minél hatékonyabb megfelelés szempontjaira. Arra törekszünk, hogy az alsó és felső tagozatban lehetőleg komplex tankönyvcsaládokat használjunk, lehetőséget adva ezzel az egységesebb módszertani eljárások követésére.

Iskolánkban többségében az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet által kiadott állami tankönyveket használjuk és rendeljük meg tanulóink számára. Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyek az adott tanév hivatalos tankönyvjegyzékében szerepelnek.

9.2. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGA

A tanulók a jogszabályokban meghatározott módon vehetnek részt az intézmény döntési folyamatában. Ennek részeként a diákönkormányzatnak véleményezési joga van a házirend elkészítésekor és elfogadásakor. A diákönkormányzat véleményezési joggal rendelkezik a tanév tanulói érintő helyi rendjének tervezésekor. A tanulók részt vehetnek osztályuk és a diákközösség programjainak tervezésében és végrehajtásában.

A tanulók által megalakított diákönkormányzatnak döntési joga van egy tanítás nélküli munkanap programjának kialakítására. A diákönkormányzat joga, hogy minden tantestületi és szülői munkaközösségi ülésen, amely a diákság ügyeivel foglalkozik, tanácskozási joggal részt vegyen, ott álláspontját kialakítsa és kifejtse.

A tanulói jogok végrehajtásával kapcsolatos szabályokat iskolán házirendje tartalmazza. A tanulók bármely velük vagy az iskolai oktatással kapcsolatos ügyben kérdéseket tehetnek föl, arra az iskola házirendjében meghatározott módon választ kell kapniuk.

9.3 A TANTÁRGYVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A tanulók (szülei) a házirend 1.2 fejezetének előírásai alapján választhatnak *az elsős osztálytanítók vagy osztályok közül*, de ezt a tanárválasztást/osztályválasztást korlátozza az induló osztályok maximum 27 fős létszáma. A tantárgyválasztásról minden tanév májusában dönthetnek a tanulók szülei.

9.4 A SZÜLŐ, TANULÓ, ÉS AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATTARTÁSA

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele. Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

Az intézmény feladatai a kapcsolattartásban:

- az osztályközösségek, a diákképviselői fórumok és az iskolagyűlés működésének pedagógiai tartalmú tevékenységét elősegíteni és koordinálni;
- az osztályfőnöki órák tartalmi kereteit adó tematikus célok meghatározása;
- az éves munkatervben ütemezettek szerint a közösségfejlesztés tanórai, és tanórán kívüli programjainak meghatározása.
- kialakítani a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit és azok hatékony működtetésének feltételeiről gondoskodni;
- a szakmai műhelymunkák intézményén keresztül a nevelési-szakmai együttműködés lehetőségeit megteremteni az iskolavezetés bevonásával és aktív részvételével;
- a diákképviselő és az osztályközösségek pedagógusokkal való konzultációjának tereit megteremteni;
- a pedagógusok és a tanulók, valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni (szülői fórumok, egyeztető fórumok, szülők akadémiaja-programorozat);
- a hatékony kapcsolattartás, továbbá a közösségformálás és -fejlesztés céljait szolgáló pedagógusképzési formákat az anyagi lehetőségeknek megfelelően kezeli a továbbképzési és beiskolázási tervek kialakításánál.
- a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel, az érintettek neveléssel kapcsolatos kérdések megvitatásának folyamatába való minél szélesebb körű bevonásával;
- megteremteni annak a lehetőségét, hogy az iskola pedagógusai a tanulókkal kapcsolatos
- igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával;
- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni, őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét;

- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba.

A pedagógusok feladatai a hatékony kapcsolattartás érdekében

- képesek legyenek kollégáikkal, a szülőkkel, de főleg a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra, vegyék észre gondolataikat, hallgassák meg véleményüket, javaslataikat;
- rendelkezzenek alkalmazható és ténylegesen is alkalmazott kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel

A szülők (gondviselők) feladatai a kapcsolattartásban

- mindenkor bizalommal fordulhassanak véleményeikkel, javaslataikkal vagy problémáikkal a pedagógusokhoz;
- kapjanak támogatást az iskolától problémáik megoldásához;
- együttműködhesse a pedagógusokkal gyermeke nevelésében; az intézmény feladata:

9.5 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Az iskola minden tanévben, valamennyi évfolyamra kiterjedően, megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai végzik. A mérés, vizsgálat lebonyolítására minden tanévben március és április hónapokban kerül sor, a fizikai állapot felmérése vonatkozó méréseket április 30-ig le kell zárni.

A tanulók fizikai állapotának felmérését a HUNGAROFIT mérési rendszerben végezzük el. Az egyes tanulók felmérési eredményeit minden tanévben minden mérési szempont alapján kötelezően el kell végezni, és az eredményeket egyéni szinten rögzíteni kell. A testnevelő tanárok a felmérési eredményeket minden tanév május 31. napjáig kötelesek rögzíteni a HUNGAROFIT digitális rendszerében.

A felmérést végző pedagógusoknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a tanulók felmért adatainak kezelésére, a mérési adatokat és eredményeket más pedagógusokkal nem oszthatják meg. Amennyiben az egyes tanulók esetében szükségesnek látják, a konkrét adatok kiadása nélkül általános tájékoztatást adhatnak az osztályfőnöknek és a szülőnek.

A fizikai állapot felmérésekor különös gonddal kell eljárni a sokat hiányzó tanulók esetében, ilyenkor a mérést kiemelt figyelemmel kell megtervezni annak érdekében, hogy április 30-ig minden tanuló esetében lezárhatóak legyenek a mérési eredmények.

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

A tanulmányok alatti vizsgák szabályzatát a helyi pedagógiai program melléklete tartalmazza

11. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA

11.1 EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA

Az Egészségügyi Világszervezet megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elő kell segíteni a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést kell kialakítani ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy iskolánk egészséges környezet legyen;
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot kell folytatnunk, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Iskolánknak törekednie kell arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

11.2 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS TERÜLETEI

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülniük. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

A tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével összefüggő feladatok:

- Az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetése.
- Tájékozottság az iskola, ill. az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős részéről a tanulók tanulást is befolyásoló egészségi állapotáról, a részképesség zavarokról.
- Az egészségügyi szempontoknak megfelelő az osztálytermek berendezése (igazodik az asztalok, székek mérete az egyes gyerek testmagasságához).
- Megfelelő a világítás az aulákban és a tantermekben.
- A számítógépek megfelelő elhelyezése.
- Figyelnek-e a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására. Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar...) testhelyzetben történő figyelést és tanulást.
- Az osztályfőnökök ügyelnek arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében.
- Fontos szempont a tankönyvek választásánál, hogy az iskolatáska súlya ne haladja meg az optimális mértéket.
- A napi munkarend, az órarend tervezésénél az iskola gondoskodik a mozgásigény kielégítéséről (nem csupán az alsó tagozatosokra vonatkozóan).

11.3 MINDENNAPOS ISKOLAI TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

- minden tanuló minden nap részt vesz testnevelési órán;
- az iskolában az úszásoktatás infrastrukturális feltételei nem biztosítottak, ezért az úszás oktatására a testnevelés órák keretein belül a kerületi tanuszodában kerül sor
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.
- 1-4 és 8. évfolyamon heti egy óra Tánc és mozgás kerettanterv szerinti foglalkozást tartunk

11.4 DIÁKSPORT

Az iskola a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezéséhez rendelkezésre álló időkeret terhére szervezi meg az iskolai sportkör foglalkozásait. A mindennapi testedzés megszervezésébe az iskolai sportkör foglalkozásait beszámítjuk (ld. táblázat). Az iskolai sportköri foglalkozások megszervezéséhez – sportágak és tevékenységi formák szerint létrehozott iskolai csoportonként – (a továbbiakban: sportcsoport) hetente legalább kétszer negyvenöt percet biztosítani kell, a nem kötelező tanórai foglalkozások megszervezésére rendelkezésre álló időkeretből. A sportköri foglalkozásokat testnevelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező tanár vezeti.

Sportköri órák:

Az intézményvezető a tanulók iskolai sportköri foglalkozásokra vonatkozó igényének felmérése, illetve a diákönkormányzat véleménye alapján – a tantárgyfelosztásban – tesz javaslatot a következő tanévi sportköri órák számára.

Az általános iskola összes évfolyamán biztosítva van a mindennapos testnevelés megszervezése. Az összefüggő, a napi három órát meghaladó (5-6. évfolyam), tanulószobai (7-8. évfolyam) egésznapos nevelés és oktatás esetén minden olyan délutáni tanítási időszakban, amelyben nincs testnevelési óra biztosítani kell a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos, egészségfejlesztő testmozgást. A játékos testmozgást, ha az időjárási viszonyok megengedik, szabadban kell megszervezni. A játékos testmozgás ideje legalább napi negyvenöt perc.

11.5 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

- Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.
- Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.
- Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmeken, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.
- Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.
- Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés
kémia	mérgeзések, vegyszer okozta sérülések, savmarás égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés
fizika	égési sérülések, forrázás
testnevelés	magasból esés

- Az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

12. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI

12.1 A KÖZNEVELÉSI STRATÉGIAI CÉLOK FIGYELEMBEVÉTELE

Az iskolai környezeti nevelési programok akkor szolgálják igazán a diákok érdekeit, ha megvalósulásuk hozzájárul a közoktatás-fejlesztés stratégiai céljainak eléréséhez.

- *Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén*

A környezetről szóló tudás megszerzése során a diákok életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciáikat (pl. értő olvasás, tudományos adatgyűjtés és elemzés, szóbeli információszerzés más emberektől, kommunikációs kompetencia).

- *Az oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklése*

A környezeti nevelési tevékenységek fontos elemei az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének. A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák sok lehetőséget adnak azon diákok érvényesülésére, fejlődésére is, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevéssé sikerül aktivizálni, fejleszteni. A környezeti nevelés keretein belül megoldható a diákokkal való differenciált foglalkozás, illetve az egyénre szabott pedagógiai módszerek alkalmazása.

- *Az oktatás minőségének fejlesztése*

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújítását. A környezeti nevelés jelen- illetve jövőorientáltsága pedig segíti a tanításközpontú pedagógiából a tanulásközpontúba való átmenetet.

- *A pedagógus szakma fejlődésének támogatása*

A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, így az ezzel való foglalkozás nagymértékben támogatja a pedagógusszakma fejlődését.

12.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN

Tanórán

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Nem hagyományos tanórai keretben:

A tanév során minden osztály több napos kirándulást és intézmény- és múzeumlátogatásokat szervez.

Tanórán kívüli programok:

- 26 éve működik nyári gyalogos és kerékpáros vándortáborunk. Az ötletet az keltette életre, hogy az évközi elméleti tananyagot mutassuk meg a gyerekeknek a természetben is, a környezetre való vigyázást is a gyakorlatban lehet jól elsajátítani.
- Az iskolában egész tanév során gyűjtjük a papírt, valamint az elhasznált elemet.

12.3 EGYÜTTMŰKÖDÉS A KÖRNYEZETVÉDELEMBEN

Iskolán belüli együttműködés:

- Tanárok.* Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés, illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. *Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése igazgatóhelyettesi feladat, a koordinátori szerepet az iskolai szabadidő-szervező tanár látja el.*
- Diákok.* Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.
- Tanárok és diákok.* A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a témanapoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári

táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

A tanórak környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat.

- *Iskolapszichológus.* Az iskolapszichológus felméréseivel, és azok elemzésével segíti környezeti nevelési munkánkat. A továbbiakban rendszeressé kívánjuk tenni ezeket a vizsgálatokat, hogy munkánk hatékonyságáról is tájékoztatást kapjunk.
- *Tanárok és szülők.* Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

12.4 AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI SZEMLÉLETE

A diákok számára olyan oktatást kell az iskoláknak biztosítani, amelyben hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani. Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban, ilyenek:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;

- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Hagyományok teremtése:

- iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára;
 - a kerület nevezetességeinek feltérképezése;
 - az iskola hírességeinek élete – kutatás;
 - évfolyamonként kirándulások megtervezése, megvalósítása;
 - nomád tábor megszervezése és lebonyolítása;
- nyári ökológiatábor szervezése;
- drog-prevenációs program elindítása;
 - osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

12.5 TANULÁSSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról. Lehetőségeink:

- tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- “akciók”: pályázatok, újságkészítés, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése, “nemzetközi akciók”;
- “látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.;
- versenyek;
- szakkörök;
- iskolazöldítés;
- témanap, témahét (virág, ritmus, szivárvány, víz, kő stb.);
- DÖK-nap;
- “jeles napok”
- Zöld Napokon – néhány jeles nap megünneplése, a naphoz kapcsolható

programok, vetélkedők, kiállítás, akadályverseny szervezése.

12.6 KÖRNYEZETI NEVELÉSI MÓDSZEREK

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért olyan tanárképzést szervezünk, amelyen bemutatjuk az interaktív lehetőségeket. Fontos, hogy ezeket mindenki saját maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza. A foglalkozások, módszerek így válnak csak hitelessé. Néhány, munkánk során alkalmazott módszercsoport:

12.6.1 JÁTÉKOK

- szituációs;
- memóriafejlesztő;
- kombinációs;
- érzékelést fejlesztő;
- ráhangolást segítő;
- bizalomerősítő;
- kapcsolatteremtést segítő;
- drámapedagógia.

12.6.2 KIRÁNDULÁSOKON ALKALMAZHATÓ MÓDSZEREK

- terepgyakorlatok;
- térképkészítés;
- egyszerű megfigyelések;
- célzott megfigyelések, mérések.
-

12.6.3 AKTÍV, KREATÍV MUNKA

- természetvédelmi és fenntartási munkák;
- rekonstrukciós munkák;
- madárvédelmi feladatok;
- szelektív hulladékgyűjtés;
- rend- és tisztasági verseny.

12.6.4 MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- vizuális művészet a környezeti nevelésben;
- irodalmi alkotások;

- zeneművészet;
- fotóművészet;
- táncművészet;
- népművészet;
- esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése;
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

13. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI

13.1 A SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSOK RENDJE

Formái:

- felelet
- projekt ismertetése
- kiselőadás, prezentáció

Törekedni kell arra, hogy minél több szóbeli szereplést kapjanak a tanulók, hiszen a kommunikáció fontosságát ebben az iskolában nem kell bebizonyítani. A heti két-három órás tantárgyaknál félévente legalább 2-3 szóbeli feleletet, ill. kiselőadást kell biztosítani. A heti egy óránál félévente két szóbeli felelet, a heti 4 órás tárgynál pedig félévente 4-5 lehetőséget kell biztosítani legalább a tanulónak.

- Szeptemberben a tanuló jogosult megtudni a tantárgyi minimum követelményeit és hogy a tanévben hány nagydolgozat várható.
- A tanulóknak joguk van az osztálynaplóba bekerülő érdemjegyekről, bejegyzésekről (pl. késés, stb.) folyamatosan értesülni.
- Igazolt hiányzás esetén a tanuló az első számonkérés előtt 2 napot kaphat a bepótlásra. Hétvégére, szünetre a házi feladatok mennyisége nem haladhatja meg az egyik óráról a másikkra feladott mennyiséget, mert a tanulóknak joguk van a pihenésre, feltöltődésre. Szünet utáni első órán nem lehet feleltetni a diákot.
- A tanulói teljesítmények értékelésére az ötfokú érdemjegy-skála szolgál. Az erősen eltérő tartalmú teljesítmények osztályozását segítő, mintaként az elégséges és jeles minőséget (mint szélső értékeket) definiáló kijelentés-párokat (kifejezés-párokat) írtunk le az alábbiakban; ezekhez viszonyítva állapíthatók meg a közbülső (közepes és jó) osztályzatok. Kijelentés-párok:

egy-két szavas (mondatos) kijelentés	➤ folyamatos beszéd
puszta ténymegállapítás, megnevezés, felsorolás	➤ fogalmi tisztázás, rendszerbe helyezés
a pontatlan leírás	➤ a "sűrű leírás"
egy mozzanat megragadása	➤ összefüggések (hatások) felismerése
differentiálatlan egészben látás	➤ elemzés, analitikus és szintetikus látás
nagyobb segítséggel oldja meg a feladatot	➤ önállóan képes megoldani a feladatot
egyes elemekkel való többé-kevésbé bizonytalan operálás	➤ szintetizáló cselekvés
egyféle megközelítés	➤ többféle megközelítés
reflektálatlan élménybeszámoló	➤ reflektált élménybeszámoló
az élményre csak töredékesen utaló kijelentés	➤ az élményt teljességében és mélységében megjelenítő közlés
minimális eredetiség	➤ nagyméretű eredetiség, kreativitás
egyféle (rutin) alkalmazás	➤ új(abb) megoldást kereső (találó) alkalmazás

Az értékelést szolgáló módszerek

- Tanulói önértékelés
- Diáktárs értékelése
- Tanári értékelés (formatív: a teljesítményt megerősítő, korrigáló, szabályozó)
- Versenyeken való indítás: iskolai, városi, regionális, és országos

13.2 AZ ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSOK RENDJE

Házi feladatok

Röpdolgozatok

Témazárók

Házi dolgozatok

Témazárók megíratása előtt össze kell foglalni az adott anyagot, ezt követi a gyakoroltató óra, majd következik a megírás. Ezután a kijavítás, értékelés.

Az értékelés (százalékosan)

				1-4. évfolyam	4. évfolyam vége – 8. évf.
0%	-	40%	=	felzárkóztatásra szorul	elégtelen
41%	-	60%	=	megfelelően teljesített	elégséges
61%	-	75%	=	átlagosan teljesített	közepes
76%	-	90%	=	jól teljesített	jó
91%	-	100%	=	kiválóan teljesített	jeles

Az iskolai írásbeli beszámoltatások korlátai

- Szeptemberben a tanuló jogosult megtudni a tantárgyi minimum követelményeit és hogy a tanévben hány nagydolgozat várható.
- Témazáró dolgozatokat a tanároknak 1 héttel a megírás előtt be kell jelenteni. A megírástól számított 2 héten belül ki nem javított dolgozatok jegyeit a tanár nem írhatja be a naplóba, csak a diák kifejezett kérésére.
- Igazolt hiányzás esetén a tanuló az első számonkérés előtt 2 napot kaphat a bepótlásra. Hétvégére, szünetre a házi feladatok mennyisége nem haladhatja meg az egyik órától a másikkra feladott mennyiséget, mert a tanulóknak joguk van a pihenésre, feltöltődésre. Szünet utáni első órán nem lehet dolgozatot íratni.
- Napi két témazárónál többet nem lehet a tanulóktól megkövetelni. A nagyobb szünetek (őszi, téli, tavaszi) utáni első tantárgyi órán nem lehet semmilyen dolgozatot íratni.

Nem lehet az írásbeli értékelés túlsúlyban a tanuló tudásának értékelésekor. A szóbeli és írásbeli számonkérések számszerű egyensúlya kell, hogy megvalósuljon. Félévenként legyen lehetőség arra, hogy a heti óraszám arányában többször kapjon lehetőséget egy diák szóbeli feleltetésre.

13.3 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI FELADATOK

1-6. évfolyam: Hétköznapokon az egésznapos iskola adta lehetőségekkel élve délután az önálló munka, valamint a szabadidő óra alatt készítik el a tanulók a házi feladatot. Így otthonra már csak abban az esetben marad tanulni való, ha valamilyen külön foglalkozás miatt a tanuló nem tud egész délután az iskolában maradni. (szakkör, zenetanulás, művészeti iskolai foglalkozás, hittanóra stb.)

7-8. évfolyam: Hétköznapokon a házi feladatok mennyisége nem haladhatja meg az egyik órától a másikkra feladott mennyiséget.

Az őszi, a téli és a tavaszi szünet idejére a házi feladatok mennyisége nem haladhatja meg az egyik órától a másikra feladott mennyiséget, hiszen a tanulóknak joguk van a pihenésre.

Az őszi, a téli és a tavaszi szünet után az összes tantárgyból nem lehet dolgozatot íratni az első szakórán.

14. HELYI TANTERV

Az iskola pedagógiai programjának részeként a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. Helyi tantervünk az oktatásért felelős miniszter által kiadott és jóváhagyott egész napos iskolai oktatásra vonatkozó kerettantervek alapján készült. Az egész napos iskolai oktatás elveit az alábbi weblapon lehet megtekinteni: <http://ofi.hu/egesz-napos-iskola-keretprogram-nevelesi-oktatasi-program>

14.1 AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK ÓRASZÁMAI

Az iskolában folyó nevelő oktató munka kereteit alapvetően határozza meg a kerettantervek bevezetőjében rögzített tantárgyi struktúra és az ehhez kapcsolt óraszámok. Az osztályok óraszámánál a választható óraszámokat a meglévő tantárgyak óraszámának növelésére fordítottuk az alábbiak szerint:

Tantárgyak	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Anyanyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Anyanyelv és irodalom	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Idegen nyelv (angol, vagy német)				2	3	3	3	3
Idegen nyelv (angol, vagy német)	1	1	1	1				
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Matematika					0,5	0,5	0,5	1
Etika Hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							2	1
Ének-zene (furulya)	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés és sport	4	4	4	4	5	5	5	5
Testnevelés és sport (néptánc)	1	1	1	1				1
Hon- és népismeret					0	1	0	0
Dráma és színház					0	0	1	0
Osztályfőnöki					1	1	1	1
A tanuló óraszám:	24	24	24	25	28	28	30	30
Választható tárgyak összesen:	2	2	2	2	1	2	2	2

Testnevelésből emelt szintű oktatást folytatunk, amióta csak megnyílt az iskolánk. Mivel minden tanuló számára minden évfolyamon heti öt testnevelési órán való részvétel kötelező, a sporttagozatos és a nem sporttagozatos oktatásban csupán a tantárgyi követelmények különböznek.

A finanszírozott óraszám-keret továbbra is lehetőséget nyújt az egésznapos iskola keretein belül a képességfejlesztő „tantárgyak” továbbvitelére (fúrulya, bábozás, néptánc). Ezeknek az óraszámát az egésznapos iskola órakeretéből lehet megvalósítani.

14.2 CSOPORTBONTÁSBAN TANÍTOTT TANTÁRGYAK

Tantárgyak	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Anyanyelv és irodalom							4	4
Matematika							4	4
Idegen nyelv (angol, vagy német)					3	3	3	3
Digitális kultúra	-	-	-		1	1	1	1
Technika és tervezés					1	1	1	
Testnevelés	4	4	4	4	5	5	5	4

A csoportok kialakítása osztályok létszámától függően osztálybontásban vagy évfolyambontásban valósulnak meg.

A Technika és tervezés-Digitális kultúra osztálybontása terem és eszközfüggő, a termek maximális befogadóképessége 16-18 fő.

14.3 HELYI TANTERVEK

Iskolánk helyi tantervi követelményei az oktatásért felelős minisztérium által jogszabályban kiadott kerettantervi követelményeknek megfelelően készültek el az alábbi tantárgyi struktúrában.

KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIÁK: ANYANYELVI, IDEGEN NYELVI

Anyanyelv és kommunikáció 1-8. évfolyam

Irodalom 1-8. évfolyam

Színház és dráma 8.évfolyam

Angol nyelv 1-8. évfolyam

Német nyelv 1-8. évfolyam

MATEMATIKA MŰVELTSÉGI TERÜLET

Matematika 1-8. évfolyam

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET

Honismeret 6. évfolyam

Történelem 5-8. évfolyam

Állampolgári ismeretek 8. évfolyam

EMBER A TERMÉSZETBEN MŰVELTSÉGI TERÜLET

Bevezetés a természettudomány alapjaiba 5-6. évfolyam

Biológia 7-8. évfolyam

Fizika 7-8. évfolyam

Kémia 7-8. évfolyam

FÖLDÜNK – KÖRNYEZETÜNK MŰVELTSÉGI TERÜLET

Földrajz 7-8. évfolyam

MŰVÉSZETEK MŰVELTSÉGI TERÜLET

Bábozás 1-3. évfolyam

Ének-zene 1-8. évfolyam

Néptánc 1-3. évfolyam

Vizuális kultúra 1-8. évfolyam

DIGITÁLIS KULTÚRA MŰVELTSÉGI TERÜLET

Önművelés, könyv- és könyvtárhasználat 1-8. évfolyam

Informatika 5-8. évfolyam

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS MŰVELTSÉGI TERÜLET

Technika életvitel és gyakorlat 1-8. évfolyam

TESTNEVELÉS ÉS SPORT MŰVELTSÉGI TERÜLET

Testnevelés és sport 1-8. évfolyam

Tánc és mozgás 1-8. évfolyam

A kerettantervekben szereplő tantárgyi követelményeket az iskola egyéb tantárgyi követelményekkel nem egészítette ki, így helyi tanterveink a kerettantervekkel azonosak.

15. ZÁRADÉKOK

A pedagógiai program érvényességi idejének meghatározása: pedagógiai programunk annak elfogadásától (módosításától) számítva határozatlan időre szól. A pedagógiai program módosítását az iskola igazgatója, vagy a nevelőtestület 30%-a kezdeményezheti.

Intézkedés a pedagógiai program nyilvánosságra hozataláról és elhelyezéséről:

Pedagógiai programunk az iskola honlapján megtekinthető. A pedagógiai program jóváhagyott, aláírt példánya az igazgatóhelyettesi irodában tanulmányozható. A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket az igazgatóhelyettesek válaszolják meg munkaidejükben.

A pedagógiai program elfogadását megelőzően a szakmai munkaközösségek a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdésében foglaltak szerint szakterületüket érintően véleményüket kifejtették.

A nevelőtestület nyilatkozata

A nevelőtestület 202... augusztus 31-i értekezletén a pedagógiai program módosítását elfogadta. A módosított pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló törvény 69. § (1) bekezdésében meghatározott jogkörömnél fogva a mai napon jóváhagyom.

2023. szeptember 1..